
ПРОГЛАШ

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

кн. 2, 2017 (год. XXVI), ISSN 2367-8585

ХРОНИКА

Международна интердисциплинарна конференция за езика и културата в славянски контекст (Братислава, 5 – 7 октомври 2016 г.)

International Interdisciplinary Conference on Language and Culture in a Slavic Context (October 5th – 7th 2016, Bratislava)

В дните от 5 до 7 октомври 2016 г. в Малкия конгресен център на Словашката академия на науките (САВ) в Братислава се проведе международната конференция *Jazyk a kultúra v slovanských súvislostiach – Kliment Ochridský a jeho prínos pre slovanskú a európsku kultúru* („Езикът и културата в славянски контекст – Климент Охридски и неговият принос за славянската и европейската култура“). Научната проява бе посветена на 1100-та годишнина от смъртта на св. Климент Охридски. Тя премина и под знака на словашкото председателство на Съвета на Европейския съюз (от 1 юли 2016 г.). Организатор на конференцията бе Славистичният институт „Ян Станислав“ към САВ съвместно с Посолството на Република България в Словакия, Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките (БАН) и Кирило-Методиевският научен център към БАН. На откриването присъстваха многоуважавани български, словашки и други чуждестранни учени, както и дипломати.

В уводното си слово Н. Пр. Маргарита Ганева, посланик на Република България в Словакия, подчерта важноста от поддържането на взаимни връзки и сътрудничество между отделните славистичните центрове (и в славянските, и в неславянските страни), както и необходимостта от системно опознаване на приносите на славянската култура за Европа. Програмата на конференцията бе разделена на два големи тематични блока. В рамките на първия прозвучаха доклади, посветени на св. Климент Охридски, значението и приноса на делото му за славянската и европейската култура. Вторият блок бе посветен на езика и културата в славистичен контекст с особен акцент върху етнолингвистиката.

Даниела Константинова

Международна научна конференция „Езици, култури, комуникации“

International Scholarly Conference “Languages, Cultures, Communications”

Международната научна конференция „Езици, култури, комуникации“ (В. Търново, 8–9 юни 2017 г.) отбеляза второто си издание. Преподаватели, докторанти и студенти от Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ бяха домакини на научното събитие, в което се включиха представители на 4 български и 19 чуждестранни университета от Албания, Полша, Русия, САЩ, Словакия и Сърбия. Конференцията се осъществи под патронажа на Ректора, проф. д-р Христо Бонджолов. В приветствието си към участниците той подчерта значението на форума не само като възможност за представяне на научни и творчески постижения и на нови научни идеи, но и като основа за ползотворно сътрудничество, за създаване на колегиални междуличностни отношения. Във времена на конфронтации тази

конференция показва потенциал за сътрудничество и тенденции за развитие в областта на хуманитаристиката. В продължение на два дни и в рамките на 6 секции беше представена богата палитра от идеи в областта на лингвистичните и литературоведските изследвания, на медиите и комуникациите, на теорията и практиката на превода, на методиката и дидактиката на (чуждо) езиковото обучение. Многоезичието не беше пречка за постигане на целите на конференцията, защото всички участници ползваха общия код за разбирателство, кода на научната мисъл.

В секцията „Езиковедски изследвания“ се обособиха няколко тематични групи: съпоставителни изследвания на различни двойки езици в синхронен и диахронен план; езикови контакти и отражението им в развитието и употребата на езика приемник; връзката език – култура – идентичност; анализ на конкретни езикови явления от различни нива и в различни езици. Убедително бе демонстрирано, че прилагането на иновативни изследователски методи води до по-задълбочено проникване в тайните на феномена „език“.

Богата палитрата от теми бе разгледана в секцията „Литературоведски изследвания“. Пъстротата на емпиричния материал с неговите различни жанрове и принадлежност към разнообразни литературни традиции в полето между древни и съвременни литератури от различни точки на света беше основателна причина за сериозни дискусии и импулси за нови изследвания. Жанровото разнообразие се допълваше с разнообразни акценти в представяните доклади (рецепция, прилагане на различни изследователски похвати, сравнително литературознание, литературни контакти).

На предизвикателствата пред съвременните възможности за комуникация и пред разнообразието на медиите и техните функции в регионален, национален и международен план бяха посветени оживените разговори в секцията „Медии и комуникации“. В тях се обсъждаха въпроси като: Има ли европейска медийна публичност, докъде стига медийната свобода, как се изгражда имидж, какви са предизвикателствата при комуникацията с представителите на различни култури.

Секцията „Преводът – теория и практика“ обедини представители на университети от България, САЩ, Сърбия, Полша. Ролята на преводите в исторически план (например за развитието на българския книжовен език или за разпространяването на определени идеи), изискванията към уменията на преводача при работа с различни текстови жанрове и критериите за оценка на качеството на превода се оказаха в центъра на дискусиите.

Акцентите в секцията „Методика и дидактика“ бяха насочени основно към формиране на разнообразни умения у обучаваните и у бъдещите и настоящи обучители. Дискусия се състоя и по въпросите за учебниците по чужд език като учебен ресурс в контекста на съвременното чуждоезиково обучение.

Радостен факт беше повишеното участие на студенти и докторанти във форума (41 регистрирани участници), като броят на участниците от български и от чуждестранни университети беше почти равен. Интересните и задълбочени дискусии в секцията, в която младите хора представяха резултатите от своите изследвания в областта на езикознанието, литературознанието, медиите и межкултурната комуникация, показаха ясно, че израства следващото поколение, готово да поеме своята отговорност към хуманитаристиката.

В дневния ред беше включена и Кръгла маса „Проблеми на интердисциплинарната хуманитаристика“. Разговорите тематизираха три проекции: интердисциплинарност в научните изследвания; интердисциплинарност в училищното и висшето образование; хуманитаристиката в социалния живот. Участниците бяха единодушни в преценката си, че в съвременността нито една научна област не може да претендира за абсолютна самостоятелност и че съвременното научно познание е интегративно и като познание, и като методология. Обсъдиха се конкретни действия за по-осезаемо медийно присъствие на теми от сферата на хуманитаристиката, за да се върне в общественото съзнание увереността в несъмнената полза, която тя гарантира на цивилизованите общности. Материалите от конференцията ще бъдат публикувани в следващото издание на „Studia philologica universitatis tarnovensis“ – годишната поредица за научни изследвания на Филологическия факултет във Великотърновския университет.

Людмила Иванова

Традиционна международна българистична конференция в Сегед
Traditional International Conference of Specialists in Bulgarian Studies in Szeged

На 8 – 9 юни 2017 г. Института по славянски филологии към Сегедския университет и Българското самоуправление в Сегед организираха международната конференция „Българистични четения“. Тя се провежда за пети път от 2007 година насам и се утвърди като традиционна среща на все повече българисти и слависти от различни страни. Тази година участниците бяха 69, като от България дойдоха четиридесет и седем, от Чехия – четирима, от Норвегия – един, от Полша – четирима, от Сърбия и Словакия – по един и от Унгария – единадесет.

Конференцията бе открита с приветствено слово от проф. Михай Кочиш, ръководител на Института по славистика. Поздравления към участниците отправиха и проф. Михай Сайбели, декан на Факултета по хуманитарни науки към Сегедския университет, нейно превъзходителство г-жа Уляна Богданска, извънреден и пълномощен посланик на Република България в Унгария, както и г-жа Олга Попова, директор на Българския културен институт в Будапеща.

Пленарният доклад беше изнесен от проф. Ищван Феринц, който говори за приносите за българистиката на проф. Имре Тот като преподавател и учен. Докладите бяха разпределени в четири секции – *История на българския език*, *Езикознание*, *Литературознание* и *Фолклор и културология*. В секция „История на българския език“ докладите бяха посветени на историческата морфология (Габор Балаж, Ищван Пожгаи), лексикологията (Диана Иванова, Михай Кочиш, Иван Петров, Елжбиета Солак), кирилометодиевистиката (Андрей Бобев/Любка Ненова, Маринела Младенова).

Най-многочислена беше секция „Езикознание“, в която докладите бяха посветени на различни проблеми на българския език – за правописа във Фейсбук (София Мицова), за езика на интернет (Надежда Сталянова, Биляна Тодорова), някои въпроси на семантиката (Красимира Чакърова, Галина Петрова и др.), морфологията (Гергана Падарева-Илиева, Радостина Колева, Савелина Банова и др.), фразеологията (Павел Крейчи, Мария Дудаш, Мария Жерева, Галина Молхова), лексикологията (Кристияна Симеонова, Бистра Дикова и др.), езиковата агресия (Елена Крейчова), както и на интересни разработки по контрастивна лингвистика (Юлия Сулковска, Йовка Тишева, Хетил Ро Хауге, Божана Нишева, Канаме Окано, Ина Вишовградска).

В секция „Литературознание“ бяха изнесени единадесет доклада, посветени на различни аспекти на българската литература (Татяна Ичевска, Камен Михайлов, Юлиан Жилиев, Бойка Илиева, Иван Русков, Мила Кръстева, Марцел Черни), за превода на „непреводимото“ (Магдалена Питлак), за българо-унгарските литературни връзки (Моника Фаркаш Барати, Елена Азманова-Рударска).

В секция „Фолклор и културология“ докладите представяха българската народна традиция (Радост Железарова, Кристина Менхарт), българската митология (Чаба Шарняи), литературните екранизации в българското кино и използването на филми при преподаването на български език като чужд (Маргарита Терзиева, Елизавета Капинова), дискутирани бяха и проблеми на обучението по литература в България в контекста на антропологията (Венцислав Божинов).

Въпреки наситената програма и интензивния обмен на мнения, умора не личеше по лицата на участниците. Преобладаваше чувството на интелектуална наслада, придружена с много планове за следващи научни търсения, нови срещи и нестихващи дискусии. Конференцията излъчваше неповторимо очарование с академичността си и с приятелската си атмосфера, наситена с усмивки, унгарско вино и дружески разговори. На по-късен етап участниците и всички, които се интересуват от българистиката, ще бъдат възнаградени с традиционния том от сборника „Българистични четения 2017“.

Мария Жерева

Шесто издание на международната научна конференция „Балканите – език, история, култура“

The Sixth International Scholarly Conference “The Balkans: Language, History, Culture”

Традиционната за Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ балканистична научна проява, чиито съорганизатори са Историческият и Филологическият факултет, се състои на всеки 2 години и вече е известна сред широк кръг специалисти от разностранния балканистичен спектър. За шестото ѝ издание заявиха участие близо 120 университетски преподаватели, изследователи и докторанти от единайсет страни. Свои представители в програмата имаха осем университета и академични института и пет училища и културни институции от България. С авторски доклади се представиха академични институции от Албания, Босна и Херцеговина, Гърция, Полша, Румъния, Русия, САЩ, Турция, Сърбия, Хърватия в 6 основни секции: *Интердисциплинарни аспекти на балканистичните проучвания; Балканското езиково пространство; Бит и култура, религия и всекидневие на Балканите; География, общество и култура на Балканите; Балканските литератури в динамиката на времето; Образование и образователно пространство на Балканите.*

Въпреки характерните за балканистиката различия в гледни точки и научни интерпретации, дискусиите преминаха в диалогична академична атмосфера. Както и в някои от предходните издания на този форум, част от представените научни доклади и съобщения са разработени в рамките на научен проект. Тази година проектът е под надслов „Балканите – език, история, култура. Исторически, културологични и етнолингвистични аспекти в многоликия образ на НОМО BALCANICUS“, с ръководители проф. д-р Красимира Мутафова и проф. д-р Анастасия Петрова.

Досега са издадени пет сборника с доклади от проведените конференции. Организационният екип на досегашните издания на балканистичните форуми в лицето на проф. д-р Красимира Мутафова, проф. д-р Ценка Иванова, проф. д-р Анастасия Петрова, проф. д-р Стела Дерменджиева, доц. д-р Надежда Христова и сътрудничките Ралица Къцаркова и Румяна Кожухарова подготвя поредицата за включването ѝ в международната система за реферирани издания ERIH+. През годините към тях се присъедини и ново попълнение от асистенти и докторанти от двата факултета, както и чуждестранни лектори по балкански езици. Освен научната част в програмата на конференцията бе включено и запознаване със забележителностите на Велико Търново в партньорство с музейните работници и екскурзоводите на туристическите обекти.

Програмата на Шестата научна международна конференция, както и съдържанието на досега издадените сборници се намират на сайта на Великотърновския университет: <http://www.uni-vt.bg>.

Ценка Иванова, Анастасия Петрова

Научна конференция „Медии и постистина“

“Media and Post-truth” Scholarly Conference

Научната конференция „Медии и постистина“, организирана от катедра „Журналистика и връзки с обществеността“ при Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, се проведе на 9 и 10 ноември 2017 г. във Великотърновския университет. Академичният форум обедини изследователи от различни области на обществените комуникации и хуманитаристиката.

Участниците в конференцията очертаха основните аспекти от същността на явлениято *постистина* и неговите влияния в динамичната медийна среда и обществено-политическия живот. Докладите бяха организирани в четири тематични направления: „Журналистика и медийни изследвания“, „Политически комуникации“, „Пиар, реклама, маркетинг“ и „Езиковедски изследвания“. В дискуссионната атмосфера на форума се откриха интересни наблюдения върху езиковата агресия в медийната и

политическата реч, манипулативните стратегически подходи в онлайн пространството и проблемите, с които комуникационният мениджмънт и бранд наративността се сблъскват под въздействието на фалшивите новини.

В дебатите се включиха и студенти от Великотърновския университет. Научната конференция е принос в изследователската дейност, посветена на една от водещите теми на съвременното общество.

Христина Христова

Единадесети международен симпозиум „Търновска книжовна школа“

The Eleventh “Tarnovo School of Letters” International Symposium

От 27 до 29 октомври 2017 г. във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ се проведе Единадесетият международен симпозиум „Търновска книжовна школа“. Той бе организиран от Научноизследователския център „Търновска книжовна школа“ съвместно с Филологическия Историческия и Православния богословски факултет на ВТУ.

По традиция, създадена през 1971 година, когато под егидата на ЮНЕСКО се провежда Първият симпозиум, тематичното поле на изследователските усилия обхваща постиженията на Евтимиевата книжовна школа, а личните приноси на участниците са обнародвани в авторитетната десеттомна поредица „Търновска книжовна школа“. Тази година хълмът Света гора – духовното пространство на средновековния Търновград, чийто наследник е Великотърновската Алма матер, събра под мотото „Търновската книжовна школа – пространства на паметта“ утвърдени специалисти и млади учени в областта на старобългаристиката, палеославистиката и византистиката. Престижният форум се проведе под патронажа на ректора на университета – проф. д-р Христо Бонджолов, и с финансовото съдействие на Фонд „Научни изследвания“.

На тържественото откриване видният български византолог акад. Васил Гюзелев бе отличен с университетската академична награда „Св. Евтимий, Патриарх Търновски“ за високите му постижения в областта на медиевистиката и византистиката, дипломатиката, палеографията, теорията и философията на историята и изворознанието (особено относно формирането на Търновград като политически, църковен и културен център на Балканите през Второто българско царство).

В програмата на Симпозиума заявиха участие над 70 учени от България, Гърция, Сърбия, Русия, Полша, Чехия, Италия, Холандия, Германия, Австрия, Дания, САЩ и Нидерландия. Те докладваха за изследванията си в четири секции – езикознание, литературознание, история и археология, теология, философия и изкуствознание. Представените конкретни наблюдения и становища провокираха интересни дискусии, в резултат на които бяха формулирани важни теоретични обобщения. Така се откриха нови полета за проучване на средновековните търновски книжовници, културата и историята на България и Балканите през XIV и XV век, а Великотърновският университет продължи мисията си, завещана от неговите основатели, да отваря врати за среща и диалог на медиевисти от различни поколения и школи.

Невена Гавазова

XI международна научна конференция „Проблеми на устната комуникация“

The Eleventh “Problems of Oral Communication” International Scholarly Conference

На 10 и 11 ноември във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ се проведе XI международна научна конференция „Проблеми на устната комуникация“. Проявата е продължение на традиционните търновски конференции по проблемите на разговорната реч. Тя се организира от

Катедрата по съвременен български език при Филологическия факултет на ВТУ и премина под патронажа на ректора на университета, проф. д-р Христо Бонджолов.

Конференцията бе тържествено открита на 10 ноември в зала „Европа“. От името на академичното ръководство приветствие към участниците в научния форум отправи заместник-ректорът по учебната дейност на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ и ръководител на катедрата организатор, чл.-кор. проф. д.ф.н. Стоян Буров, а проф. д-р Людмила Иванова, заместник-декан по научноизследователската дейност, поздрави присъстващите от името на Филологическия факултет.

Пленарни доклади изнесоха проф. д-р Йовка Тишева – *Наблюдения върху структурните типове изречения в устната реч*, норвежкият българист доц. д-р Хегил Ро Хауге – *Псевдосъчинителни конструкции с десемантизиран първи глагол в български и норвежки*, чл.-кор. проф. д.ф.н. Стоян Буров и гл. ас. д-р Велин Петров – *М-повторенията в българската реч*.

Със свои научни разработки във форума се включиха 40 участници от 10 университета от Германия, Норвегия, Башкортостан и България. Трите научни секции – *Социолингвистичен аспект на устната комуникация*, *Лингвокултурология*, *Публична реч и интернет*, *Устна комуникация и разговорна реч* – предизвикаха интерес както с изнесените доклади, така и с породените от тях дискусии относно предизвикателствата на устната реч към филологическата мисъл.

И този път в сесията участваха студенти и докторанти, като тази година те бяха от Великотърновския и от Софийския университет. Както отбелязаха някои от участниците в първите конференции по разговорна реч, научният форум във Великотърновския университет е добро начало за изява на младите специалисти, тъй като съчетава традицията и опита с актуалността на изследваните проблеми.

Анита Тодорова

